

ה"ת 45663/02 - שני רחמים נגד מדינת ישראל - רשות המיסים,
אגף המכס ומע"מ, מאור רחמים, יאיר אכרם - בהיעדר

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 17-02-45663 רחמים נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט גיא אבןו	ה המבקש	ה המשיבים
שני רחמים ע"י ב"כ עו"ד ליאור ביבי		
1. מדינת ישראל - רשות המיסים, אגף המכס ומע"מ	באמצעות המחלקה המשפטית הארץית לתיקי מכס	
2. מאור רחמים	ע"י ב"כ עו"ד ליאור ביבי	
3. יאיר אכרם - בהיעדר		

החלטה

האם ולמי יש להשיב תפוס, שעה שה המבקש איננו טוען לזכות בעלות, זהה השאלה העומדת בסיס ההחלטה.

רקע

1. ביום 12/5/7 בוצע חיפוש בبيתו של שני רחמים (להלן: המבקש) ובבית הוריהם של המבקש ואחיו מאור רחמים - (להלן: מшиб 2). אין מחלוקת על כך שהחיפוש בוצע כחוק על פי צו שהוצאה כדין, במסגרת חקירה בגין חשד ליבוא כדורי סטרואידים ללא היתר.

במהלך החיפוש, נתפסו בחדרו של המבקש בבית הוריו כספים בסך 20,000 דולר אמריקאי (להלן: התפוס). אין מחלוקת על כך שהtrapisa בוצעה כדין מתוקף סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: הפקודה) ובכפוף להוראות צו החיפוש.

2. מאז הtrapisa החלפו מספר שנים, במסגרתן לא מלאה המשיבה אחר הוראות סעיף 35 לפקודה. מחד, התפוס לא הושב בחלוּף שישה חודשים, ומайдך, לא נעשתה פניה כלשהי לבית המשפט בבקשתה להאריך את תקופת הtrapisa.

3. ביום 5/1/17 הודיעה המשיבה למבקר כי תיק החקירה כנגדו נסגר מחוסר ראיות, ורוב המוצגים שננתפסו הוחזרו למבקר מלבד התפוס נשוא הבקשה. בנסיבות אלה, ולאחר שהמשיבה סירבה להשיב למבקר את התפוס, הוגשה הבקשה דין. נוכח טענות הצדדים כפי שיפורטו להלן, הוריתי לצרף את אחיו של המבקש כמשיב 2, וכן את מר יאיר אכרם כמשיב 3, תוך שהנחיתי את המשיבה לפעול בהתאם.

עמוד 1

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין - או. co.verdicts ©

4. ביום 27.3.17 התקיים דיון במעמד הצדדים, פרט למשיב 3 אשר לא出席, ובהמשך הגיעו הצדדים השלמת טיעון משפטי.

תמצית טענות הצדדים

5. המבוקש עותר להוראות על השבת התפוס לידי, למרות שאינו טוען לבועלות בתפוס, אלא החזיק בתפוס עבור אחר, המשיב 3. לדבריו, משנseg תיק החקירה, מחויבת המשיב להשיב את התפוס לידי מי שהחזיק בו, קרי, למבקר.

המבקר מפנה להוראות סעיף 35 לפוקודה, لكن המשיב לא בקשה להאריך את צו התפיסה, וטען כי אינה רשאית להימנע מהשבה גם אםמבקר אינו הבעלים של התפוס. את טענותיו תמן בפסקה רלוונטיות.

6. בפתח דבריה מבהירה המשיב כי איןנה מתנגדת להשיב את התפוס, אך לשיטתה יש צורך בהחלטה שיפוטית שתורה למי יושב.

7. המשיב טוענת כי התפוס נתפס מידיו של המשיב 2, וזאת בניגוד לטענתמבקר כי התפוס נתפס מידיו. למסקנה זו מגיעה המשיב מכך שהחיפוש נערכ בבית בו התגוררו המשיב 2 והוריהם שלמבקר והמשיב 2, ומכך שהחביבה בה נמצא התפוס מוענה על שמו וכתוותו של המשיב 2 (הוצג שטר מטען).

8. מאידך, המשיב מאשרתי כי בחקירתו מיום 7.5.12 הבahir המשיב 2 כי הכספיים אינם שייכים לו, וכי הם נתפסו בחדרו שלמבקר בבית הוריהם. עוד הפעיטה המשיב לכך כימבקר עצמו מסר בחקירתו מיום 7.5.12 כי איןנו הבעלים של התפוס, אלא מחזיק בתפוס עבור המשיב 3.

9. המשיב טוענת כי ניסתה לאתר את המשיב 3, הן בשלב החקירה והן לאור הוראות בית המשפט בהליך דין, אך ללא הצלחה.

דין

10. סעיף 32(א) לפוקודה, מסדר את סמכותה של המשטרה לתפוס חפצים שיש חשד כי "עשה בהם שימוש לצורך ביצוע עבירה, קובע כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעבירה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראייה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כ舍ך بعد ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".

בהמשך לכך, מסדר סעיף 34 לפוקודה את סמכותו של בית המשפט להוראות מה "עשה בחפץ שנחטף:

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין משטרת בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסוים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם הטעב זכות בחוץ, רשאי בית משפט שלום לצוות כי החוץ ימסר לטעב הזכות או לאדם פלוני, או שנגנו בו אחרת כפי שיורה בבית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

לבסוף, מסדר סעיף 35 לפוקודת את משך הזמן שבו רשאית המשטרה להחזיק בחוץ שנטפס, כדלקמן:

"אם תוך ששה חודשים מיום תפיסת החוץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו ציר החוץ לשמש ראייה ולא ניתן צו על אותו חוץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החוץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שייקבע".

11. אין מחלוקת על כך שהמשיבה, המחזיקה בתפוס, לא פעולה בהתאם להוראות סעיף 35 לפוקודת, שעה שנמנעה מלהשיב את התפוס בחולף 6 חודשים, ובמקביל לא בבקשת הארכת תוקף צו התפיסה.

12. בנוסף, דומה שהעובדות העומדות בסיסי הבקשה אינן שונות בחלוקת.

شرط מטען על גבי החבילה בה נתפסו הכספיים, נרשם על שמו של המשיב 2. במאמר מוסגר יובהר כי נראה שה המבקש חתום על קבלת החבילה, אך הצדדים לא טענו דבר לענין זה.

הADB נטפסה בבית הוריהם של המבקש והמשיב 2, שם התקgorר באותה עת המשיב 2, בחדר אשר שיר לפי הטענה לבקשתו.

המשיב 2, בחקירהו מיום 7.5.12, הביר כי החבילה איננה שייכת לו, כי הוא לא חתום על קבלתה, וכי היא נמצאה בחדרו של המבקש (עמ' 2), כי היה מופתע ממציאות החבילה, שעל קיומה לא ידע (עמ' 5).

ה המבקש בחקירהו מיום 7.5.12 הביר כי למשיב 2 אין קשר לחבילה, כי היא שייכת למשיב 3 אשר ביקש ממנו לשמור עליה עבورو, וכי לא ידע מה הcola החבילה. לדבריו, המשיב 3 נהג לשלם לו עבור קבלת חבילות ושמירתן עבورو, וכי תמיד היו בהן סטראויידים (עמ' 6-4).

13. מה משמעותה היעדר בקשה מטעם המשיב, משך למעלה מרבע שנים, להאריך תוקף החזקת התפוס? לכואורה, סעיף 35 לפוקודת ברור ומפורש. משחלפו 6 חודשים, לא הוגשה בבקשת הארכה, לא הוגש התפוס כראייה ולא ניתן צו לפי סעיף 34, יש להסביר את התפוס לאדם מידיו נלקח החוץ.

מכאן, טענת המשיב לפיה לא השיבה את החוץ מכיוון שלא ידעה למי יש להשיבו, מוקשית בעני. חזקה על המשיב, כארגן השיר לרשות המבצעת, כי הוראות החוק נהירות לה. התנהלותה בלתי סבירה ועומדת לכואורה בסתירה לחזקה בדבר תקנות מנהלית. ודוק, אין מדובר בטענת המשיב ל'שכח' או 'תקלה' - טיעון כאמור לא נשמע, ולא ניתן הסבר כלשהו להימנעות מהגשת בקשה לבקשתו בהתאם להוראות סעיף 34 או סעיף 35 לפוקודת. במהלך החקירה הפעילה, מצופה היה המשיב להגיש בקשה להארצת תוקף החזקת תפוס, לפי סעיף 35, ובהמשך, ככל שבקשה להארצת תוקף הייתה מתقبلת, היה עליה להגיש בקשה לפי סעיף 34, אשר תקבע למי יש להסביר את התפוס.

14. העקרונות והכללים בנושא תפיסים ובדבר מועד הגשת בקשה לפי הפקודה, מפורטים בבש"פ 99/99 אלהו עובדיה נגד מדינת ישראל, פד"י נד(2) 464 (להלן: עניין עובדיה), ומהווים מזה שנים הלכה מחייבת ומוכרת. עניין עובדיה נקבע, בין השאר, כי המשיבה רשאית לפנות בבקשת מתאימה אף בחלוּף תקופה בת 6 חודשים, אך בפרשת עובדיה, כמו גם במקרה דנן, המשיבה לא פנתה כלל לבית המשפט.

"המשטרה לא עשתה דבר מכל אלה. היא לא ביקשה צו לפי סעיף 34 במהלך ששת החודשים, היא לא ביקשה ארוכה לאחר תום ששת החודשים ומילא לא ניתנה צזו. היא "ישבה על הגדר", החזיקה בחפצים, ומשגיח המשך בקשה להחזרם, התנגדה לכך בעינה שיש להشمידם. קיצור דרך זה אינו ראוי ולא נראה כי ניתן לעקוף בו את הוראות החוק ולהפעיל את סעיף 34 לאחר חלוּף שישה חודשים ובל' שהתקופה הוארכה ובמסגרת בקשה שהגיש המבקש להחזיר החפצים".

ובהמשך

"לא נראה לי, כי יש מקום להטיחס להתנגדות המשטרה לבקשת כאילו הייתה זו בקשה להארכת מועד ולධון בהתנגדות כאילו הייתה קיימת החלטה להארכה. כאשר על הCPF מונחת זכות יסוד של הפרט על קניינו ומנגד סמכות הרשות ליטול ממנו את קניינו, על הרשות למלא בקפדנות אחר הוראות החוק ולנקוט את הצעדים המתחייבים ממנו כדי להפעיל את סמכותה. דרישת זו אינה פורמלית גרידא. היא נובעת מתפיסה יסוד של המחוקק ושל השיטה בדבר האיזון ההולם בין צורכי הציבור לבין זכויות הפרט, ואין להקל בראש בצדדים שיש לנוקטם בדרך לפגיעה בהם זכויות".

15. אם להשתמש במינוחים אשר נקבעו בפרשת עובדיה, דומה שגם במקרה דנן המשיבה "ישבה על הגדר" ולא עשתה דבר. אינני קובע, כמובן, כי המשיבה לא ביצעה פעולות חוקירה, והחלטתי מצומצמת לנושא החזקת התפוס ואי החזרתו במועד.

16. דומה שטענת המשיבה כי לא ידעה למי עלייה להחזיר את התפוס, כוחה היהיפה אילו הגישה בקשה מטעמה לפי סעיף 34, חרף הימנעות מהשבה בחלוּף פרק זמן כה ממושך, ואף בנגד לבקשת מפורשת מאת המבקש.

17. אכן, הכספיים נתפסו במסגרת חשד לביצוע עבירות על ידי המבקש. ואולם, גם במצב דברים זה מחייבת המשיבה לפעול בכפוף למסגרת הזמן הקבועה בחוק.

18. ביום השתנה המצב העובדתי, שעה שהתיק הפלילי נסגר, ועודין מנענת המשיבה מההחזרת הכספיים לידי מי שמננו נתפסו, המבקש. דומה שהחלטת בית המשפט העליון בבש"פ 3405/14 מדינת ישראל נגד חמלני טכנולוגיות (2007) בעמ (01/06/2014), כוחה יפה לעניינו:

"בעניין זה נקבע מפורשות בעניין עובדיה כי אפילו קיימים יסוד להניח שהחפצים מיועדים לשמש לצורך ביצוע עבירה, הרי משנסגר התקיק הפלילי ומשהמשטרה לא הגישה בקשה כלשהי במועד, אין מקום ליתן צו המורה על השמדתם במסגרת בקשה להחזרתם".

ובהמשך

"אם כן, במבט הצופה פני עתיד, ראוי שהמשטרה ורשות האכיפה יקפידו לפעול בהתאם להוראות סעיפים

34-35 לפקודת סדר הדין הפלילי בכפוף למוגבלות הקבועות בהם, ובכלל זה לעניין פרקי הזמן שעלייהם הם מורים, ובשים לב לאמות המידה שהותוו לצורך כך בפסקתו של בית משפט זה (ראו: עניין עובדיה, בעמ' 473-479). אין צורך להזכיר מילים על החשיבות הנודעת לכך - לנוכח ההקפדה הנדרשת ביחס לתנאים שנקבעו להפעלת סמכויות סטטוטוריות באופן כללי, ולא כל שכן בשום לב להשלכותיהן של הסמכויות הנדרשות על זכות הקניין, שהיא זכות יסוד מוגנת, הדגשה שאף היא חוזרת ונשנה בפסקתו של בית משפט זה".

הוצאתה

19. אין מחלוקת בין הצדדים כי התפוס אינו בבעלות המשיב 2.

אין גם מחלוקת כי התפוס אינו בבעלות המבוקש, אשר טוען מריאות החקירה כי החבילה והכספים שייכים למשיב 3, אשר אינם מאותר.

כיוון, אין גם מחלוקת על כך שהתפוס נתפס מאות המבוקש, אשר הבahir בחיקירתו כי שמר על החבילה, תמורה לשכר, עבור המשיב 3.

עוד הבהיר, כי החקירה הסתיימה, וכי התקיך נסגר מחוסר ראיות.

20. במצב דברים זה, אילו פעלנו לפי הוראות סעיף 35 לפקודה, שומה על המשיבה להחזיר את התפוס "לאדם אשר מידיו נלקח", קרי, המבוקש.

אילו פעלנו לפי הוראות סעיף 34 לפקודה, יש להחזיר את התפוס "لتובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרית כפי שיורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו".

תובע הזכות היחיד הינו המבוקש, הטוען כי הוא החזיק בתפוס עבור המשיב 3. האחרון לא אותר עד היום, ואין צפי לאיתו בעתיד הנראה לעין. ממילא, בית המשפט אינו מתבקש לקבוע זכויות קניין בתפוס, אלא אך להורות למי להשיבו.

ולמעלה מן הצורך, המשיבה אינה מתנגדת להשבת התפוס (תוך שספק רב אם התנגדות הייתה זוכה למשקל כלשהו, אילו נטענה), ומבקשת מבית המשפט לקבוע למי להшибו.

21. נוכח המפורט לעיל, הנני מקבל את הבקשה ומורה למשיבה להחזיר את התפוס לידי המבוקש.

מילות סיום

22. ברגיל, הייתי שוקל להשיט הוצאות על המשיבה נוכח התנהלותה הלקויה בתיק דן, כմbaoar לעיל. החלטתי להימנע מכך מספר טעמים.

האחד - המבוקש לא עתר להורות כן, ולא בנקל יורה בית המשפט על השთת הוצאות חרף הימנעות מבקשתה,

תוק שmobהר כי במקרים חריגים הדבר אפשרי. ראו לענן זה החלטתי בתיק ה"ת 13925-11-16 כהן ואח' נגד יהלום - היחידה הארץ לחקירה ומאבק בפשיעה (18/12/2016) (החלטה חלופה לאחר שערר נמק בהסכם).

השני - מדבריו של המבוקש בחקירותו, כמו גם בבקשת דון, עולה ניסיון לאחיזה במקל משני קצוטיו. מחד - להרחק עצמו מן החבילה, אשר עלולה הייתה לסייע ביצוע עבירות פליליות. מאידך - ניסיון להשיב את החבילה לידי, כשמור שכר עבור אותו יאיר אכרם, המשיב 3, תוק שלא נעשה, לכואורה, ניסיון כלשהו מצד המבוקש לאטר את המשיב 3, ולא ניכר כי יצא מגדרו, בלשון המעטה, לסייע לרשויות לאטרו.

השלישי - נוכח התנהלותו של המבוקש, אשר דומה כי היה לו חלק נכבד בהימשכות ההליכים, בהימנעותו מהגשת בקשה במשך מספר שנים, תוק שנראה כי המתין בסבלנות להחלטת המשיבה לסגירת תיק החקירה. סביר כי המבוקש נקט במקoon דרך פעולה של המתנה, 'מנעו מהעיר את רשות החקירה', ופעל מיד לאחר התקבלה ההחלטה בדבר סגירת התיק.

.23. המשיבה תפעל ליישום ההחלטה לאטרו, כאמור בסעיף 21 לעיל.

ניתנה היום, י"ב ניסן תשע"ז, 08 אפריל 2017, בהעדך
הצדדים.